

Törni ja SS-pataljoona näyttelykesän valtut Haminassa

Mannerheim-ristin ritari Lauri Törni 100 -vuotta ja suomalainen Waffen-SS-vapaaehtoispataljoona Saksassa ovat Wanhan Veteraanin näyttelyvaltit kesällä 2019 Haminassa. Molemmat aiheet herättävät yhä tunteita puolesta ja vastaan.

Waffen SS -keskusteluun odotetaan lisävauhtia helmikuussa. Silloin valmistuu valtioneuvoston kanslian Kansallisarkistolta tilaama puolueeton arkistoselvitys siitä, oliko Waffen SS:n Wiking-divisioonassa vuosina 1941-43 palvelleilla suomalaisilla osuutta juutalaisten surmaamiseen. Tutkimus käynnistettiin, kun vuosi sitten Simon Wiesenthal -keskuksesta oli käännytty tasavallan presidentti Sauli Niinistön puoleen ja pyydetty Suomea laatimaan asiasta selvitys.

Wanha Veteraani on elokuun alussa 2018 perustettu rauhanturvaamisen ja veteraanityön perinnekeskus Haminassa. Sen jatkuvasti uudistuva perusnäyttely antaa läpileikkauksen Suomen rauhanturva- ja kriisinhallintatyöstä vuodesta 1956 aina nykypäivään asti.

- Vahvoilla vaihtuvien näyttelyjen teemoilla vedämme väkeä kiinnostumaan myös yhdestä Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kulmakivistä, rauhanturvaamisesta. Pidämme myös sotiemme veteraanit ja lotat esillä Wanhassa Veteraanissa, toiminnanjohtaja, eversti evp Vesa Kangasmäki perustelee.

Kangasmäki korostaa, että Wanha Veteraani ei vaihtuvien näyttelyjen aihevalinnoillaan ota mitään kantaa itse kuhunkin asiaan.

- Esittelemme tapahtunutta Suomen maanpuolustushistoriaa sellaisena, kuin se tiedossamme on.

Wanhan Veteraani on samalla uusi matkailukohde Haminassa. Ryhmille on jo ensi kesäksi valmiiksi räätälöity kahden päivän matkailupaketti. Siinä tutustutaan paitsi Haminaan myös Virolahteen, sen Harjun kartanomaisemaan ja Salpalinjaan sekä vaikkapa uuteen Vaalimaan Outlet-kauppakylään.

Lisänä seminaari ja kirjallisuustapahtuma

Lauri Törnin sotilasuraa Suomessa, Saksassa ja Yhdysvalloissa sekä ”SS-panttipataljoonamme” roolia Saksassa valotetaan näyttelyjen avajaispäivänä 1. kesäkuuta asiantuntijaseminaarissa RUK:n Maneesissa Haminassa.

Myöhemmin kesällä järjestetään tapahtuma, jossa käsitellään Lauri Törniä suomalaisen fiktiivisen sotakirjallisuuden hahmona. Esimerkiksi paikalla on useita Törni-teoksia kirjoittanut kirjailija Esa Sirén Kouvolasta. Tilaisuudessa tuskin jätetään mainitsematta Vihreät baretit -elokuva ja että sen pääosaa esittäneen John Waynen roolihahmon esikuvana on Lauri Törni, Larry Thorne!

Päivittäisten opastuskierrosten alkuun perinnekeskuksen vieraille pidetään lyhyt johdantoesitys näyttelyaiheiden yhteydestä Suomen puolustushistoriaan.

Harvinaista materiaalia

Tänä vuonna on kulunut sata vuotta Lauri Törnin syntymästä. Näyttelyyn on koottu usean yksityisen keräilijän ja Osasto Lauri Törni perinnekillan keräämiä asepujuja ja esineitä. Osa harvinaisesta aineistosta on julkisesti esillä ensimmäistä kertaa, jotkut esineet tällä tietoa samalla myös viimeistä kertaa.

- Vietnamin sodassa Törnin viimeisen maallisen matkan turmapaikalta löydetty helikopterin lavan osa ja miehen ruotsalainen Carl Gustav m/45 –konepistooli saadaan näyttelyyn. Esillä on tietysti paljon valokuvia

Törnin elämän varrelta. Mukana on kuvia myös Törnin juhlavista hautajaisista Arlingtonin sotilashautausmaalta 26.6.2003 Yhdysvalloista, näyttelypäällikkö Ismo Flink luettelee.

SS-pataljoonan vaiheita esitellään näyttelyssä suomalaisten SS-upseereiden, -aliupseereiden ja -miehistön sotilaspukekokonaisuuksin, kunniamerkein, asein ja varustein. Lisäksi nähtäväksi tulee paljon aiheeseen liittyviä henkilökohtaisia esineitä, valokuvia ja dokumentteja. Näyttelyaineistoa ja -apua saadaan yksityisten keräilijöiden lisäksi myös Suomen SS-miesten perintöä vaalivalta Veljesapu-Perinneyhdistykseltä.

Ryhmille auki läpi vuoden

Ennako-odotukset Wanhan Veteraanin näyttelykesän suosiosta ovat suuret. Sille pohjaa antaa aiheiden vetovoima maanpuolustusalan harrastajien keskuudessa. Teemojen esilläolon uskotaan herättävän kiinnostusta ja saavan myös suuren yleisön ottamaan Wanhan Veteraanin retkikohteekseen kesällä 2019.

Perinnekeskus on auki kesä-elokuun kuutena päivänä viikossa. Ryhmille ovet ovat tilauksesta auki kesällä myös maanantaisin ja muulloinkin ympäri vuoden; tarkemmat tiedot www.rvpk.fi

Isänmaan ja rauhan asialla kotona ja maailmalla

Rauhanturvaamisen ja veteraanityön perinnekeskus Wanha Veteraani vaalii sotiemme veteraanien, vapaaehtoisen maanpuolustustyön ja suomalaisen rauhanturvaamisen perintöä. Wanha Veteraani on rauhanturvaamisen ja kriisinhallinnan ensimmäinen valtakunnallinen museo Suomessa ja samalla kriisinhallintaveteraaneille uusi pyhiinvaelluskohde verestää muistoja yksin tai yhdessä.

Wanhaa Veteraania ylläpitää Rauhanturvaamisen ja Veteraanityön Perinnekeskus ry. Sen puheenjohtaja on eversti Markku Hutka Ruotsinpyhtäältä. Yhdistyksen perustajajäseniä ovat Suomen Rauhanturvaajaliitto ry, Kymenlaakson Rauhanturvaajat ry, RUK:n Oppilaskunnan Kannatusyhdistys ry ja Haminan-Vehkalahden Sotaveteraanit ry. Nyt yhdistykseen kuuluu kaikkiaan jo 23 valtakunnallista, alueellista ja paikallista maanpuolustusyhdistystä ja järjestöä, ja lisää tulee. Viimeisin hyväksytty jäsenyhdistys on Kymenlaakson Sotaveteraanipiiri ry.

Perinnekeskuksen näyttelytarjonta on jo valmiiksi suunniteltu syksyn 2019 vaihtuvaan näyttelyyn. Silloin on esillä viime sotien aikana koko kansaa koskettanut teema: Sotien 1939-45 -aikainen vapaaehtoinen talkoo- ja varainkeräystoiminta.

Lisätietoja:

www.rvpk.fi

Yhdistyksen toiminta-ajatus selviää em. kotisivuilta sekä myös sen blogiteksteistä: www.rvpk.fi/blogi

<https://www.kymenmatkat.fi/matkakohde/hamina-wanha-veteraani-lauri-torni-100-vuotta-juhlanayttely/>

Vesa Kangasmäki
Toiminnanjohtaja, Wanha Veteraani
vesakangasmaki@gmail.com
040 158 8115

Ismo Flink
Näyttelypäällikkö, Wanha Veteraani
ismo.flink@hotmail.com
050 534 6225

Terho Ahonen
Tiedottaja, Wanha Veteraani
terhoahonen2@gmail.com
040 504 0293